

lapit naturam ejus, cui adheret. Marefcot. *sup.* n. 26. *vers.* Sed *quomodo*. Et sicut lex non obligat ante publicationem, ita nec decretum ligat: quod in rescriptis cessat, quæ eam solemnitate non exigunt pro forma, ut astringant: Tusch. *lit. D. concl.* 116. n. 4. & *seq.* n. 23. & *per tot.*

46 Licet autem post promulgationem legis ignorantibus ligentur & quoad penam, & quoad actus nullitatem; l. 2. *tit.* 1. *lib.* 2. *Recop.* illa tamen est remittenda, si de ignorantia invincibili probabiliter doceatur. Suar. Molin. & Azeved. *ubi proxime*: actuum tamen nullitas non ideo evitabitur, ad quod ignorantia illa non proderit. Molin. *d. disp.* 70. n. 2. Sed si Princeps expressim actus irritaret à die conditæ legis, corruerent facti ante promulgationem. Azeved. *in d. l. 1. n. 7.* & apud nos regulariter lex obligat à publicationis die, l. 6. 8. *tit.* 15. *lib.* 5. *Recop.* nisi certum tempus exprimat, l. 44. *tit.* 25. *lib.* 4. *Recop.* quod ab arbitrio pendet Legislatoris. Suar. *lib.* 3. *cap.* 18. *num.* 8. qui docet, Principi non licere subjectos cogere ad legis observantiam ante tempus, quod ad sufficientem promulgationem necessario desideretur, *tract.* de *legib.* *lib.* 3. *cap.* 17. *num.* 3.

47 Quæri solet, an lex obliget scientes ante tempus per Legislatorem, vel à jure ad promulgationem sufficientem assignatum? Affirmat Greg. Lop. *in l. 20. gloss.* 1. *tit.* 1. p. 1. Negat Suar. *d. lib.* 3. *cap.* 18. *num.* 8. quia præsumitur Princeps nolle ante tempus illud subditos adstringere, quod æquitate nititur, ut sicut post promulgationem ignari ligantur, sic ante illam scientes non obligentur. Pro utraque sententia refert plures Barbosa *collect.* ad *cap.* 2. *num.* 9. de *constitutionibus.*

48 Tanta est vis decreti irritantis, ut discutatur apud Interpretes, num Pontificem, aut Reges ipsos constingat? De quo Marefcot. *Variar.* *lib.* 2. *cap.* 38. *ex num.* 33.

Verf. Secunda conclusio.

49 Avocationis rescriptum cum clausula motus proprii, reddit à die datæ acta per inferiorem etiam illius ignarum irrita. Gratian. *discept.* *cap.* 18. *num.* 45. Villalob. *Arar. commun. opin.* *lit. A.* n. 270 Tusch. *lit. A. concl.* 562. n. 1. estque communis, teste Lancellot. *de attent.* *cap.* 10. *num.* 30. *vers.* Secunda *limita.*

Ibi: Sed & falsam esse.

50 Hæc sententia, cui assentitur contra præmissam D. Covar. ex eo etiam fulcitur potest, quod clausula, *Motu proprio*, nihil valet contra mentem, ac præsumptam Principis voluntatem. Selva. *de Benefic. part.* 3. *quæst.* 11. n. 41. Hier. Gig. *de penson. quæst.* 9. n. 6. Barbosa cum aliis de *claus. usufreq. claus.* 79. n. 50. Si enim Princeps vellet eos actus irritos fieri à die datæ, id exprimeretur in rescripto, argumento capitis *Inrer corporalia, de translat. Episc.* l. *unic.* §. *Sin autem ad deficientis, C. de ad tollend.* Tiraq. *in l. Si unquam, verb. Libertis, num.* 3. *C. de rev. donat.* Barbosa *in collect.* ad *idem cap.* n. 14. ubi plures. Facit etiam regula legis *Quoribus* 13. de *reb. dub.* ut scilicet in dubiis pro actus validitate respondeatur.

Ibi: Cum nullibi in jure tantus.

Ut videre est apud Barbof. *d. claus.* 79. ubi cunctos ejusmodi clausulæ effectus recensens, hujus non meminit.

Ibi: Jurisdictio etenim semel data.

Jurisdictio quæsitæ, per revocationem non expirat, & interim gesta sustentur, modò judex mandatum superioris ignoret. Greg. Lop. *in l. 21. gloss.* 1. *tit.* 4. p. 3. Barbosa *collect.* ad *cap.* 2. n. 4. de *offic. deleg.* Gratian. *discept.* *cap.* 8. n. 43. Tusch. *lit. R. concl.* 324. à *princip.* Ant. Fab. *ration.* ad l. *Si forte, de offic. Præs.* Sanch. de *matrim.* *lib.* 3. *disp.* 30. *num.* 11. Quod limitat Greg. Lop. *sup.* si jurisdictio nondum sit radicata, velut si delegans decesserit, re integra; nam etsi delegatum obitus lateat, tamen per eum facta habentur irrita, de quo consulendus Sanch. *d. lib.* 3. *disp.* 22. *ex num.* 55. ad 59.

Ibi: Collationem Beneficii factam.

52 Collatio Beneficii, & alii jurisdictionis actus viribus consistunt, quos Vicarius exercet ignarus mortis, revocationis, excommunicationis, vel alterius causæ extinguentis Prælati, sive suam jurisdictionem. Glossa *verb.* Ad *illum, in cap. Auditis, de procurat.* Lancellot. *sup.* *cap.* 10. n. 22. Gratian. *discept.* *cap.* 18. n. 48. Barbosa de *potest. Episc. allegat.* 54. à *num.* 152. *part.* 3. Jacob. Sbroz. de *Vicar. Episc.* *lib.* 3. *quæst.* 136. n. 9. Flamin. de *resignat. Beneficior.* *lib.* 7. g. 24. n. 33. Sanch. *d. disp.* 22. *num.* 59. & *disp.* 30. n. 11. quò loci probat sustineri acta per Vicarium scientem jurisdictione carere, si communis error existat, & apud omnes mors, vel aliud impedimentum penitus ignoretur, *ex l. Barbarius, de offic. Prætor.*

Verf. Igitur ex prædictis illud superest.

53 Revocatio jurisdictionis etiam motu proprio nequaquam facit irritum à iudice postea confectum absque illius notitia, ut ex prænotatis aperte deducitur. Verum si propter crimen à jure aliquis jurisdictione privetur, exinde actus jurisdictionales irriti censentur. Gratian. *d. cap.* 18. n. 47. quod limitatur occultum sit, propter communem errorem, publicamque utilitatem. Sanch. cum pluribus *d. disp.* 22. n. 56.

Ad Num. 8.

54 Quæstionis est, num valeant gesta post revocatum mandatum, si procurator mutatum domini voluntatem ignoret? Magisque communiter in affirmativam sententiam ab Interpretibus itum est, ac tenet Cujac. *in l. Fundi venditor, de acq. possess.* exceptis quibusdam casibus lege decisus, ut matrimonio, dominiique translatione, quæ post revocationem, etiam infcio procuratore, non subsistunt: & rursus renunciatio beneficii sustentur ex *Clement. unic. de renunciatio.* Hæc plene tradit Sanch. de *matrim.* *lib.* 2. *disp.* 11. n. 6. Gratian. *discept.* *cap.* 18. n. 39. cum *seqq.* Hinc quæsitum est, an Pontifici decisio de renunciatione agens: observari debeat in præsentatione ad beneficia, ut si procurator præsentet infcius revocationis mandati, collatio teneat? Negativè resolvit Paulus Castrensis, cui adheret Vivian. *prax. jurisprax.* *lib.* 5. *cap.* 6. n. 28. assentitur. Christoph. Rosiniac. *tract.* de *Benefic.* *cap.* 24. à *prim.* qui *num.* 11. ait, specialiter ita cautum in renunciatione, ne Prælati decipiantur: quæ quidem ratio pariter in præsentatione reperitur, ut cum D. Covarruyas adversus Castrensem teneamus validam fore ejusmodi præsentationem, admittit vera opinione prælibata de gestis post revocationem mandati. Quid

Quid cum per epistolam, vel nuntium illud jubetur, quod ante executionem retractatur, docet Sanch. *d. disput.* 11. *num.* 7. Greg. Lop. *in l. 23. gloss.* 1. *tit.* 5. *part.* 3. Molin. de *just.* *tract.* 2. *disp.* 263. *num.* 2.

Verf. Tertia conclusio.

55 Avocatio cum clausula, *Motu proprio*, ligat inferioris manus statim ac ad ejus notitiam quomodocunque pervenerit, nec intimatione opus est. Ab hac conclusione sunt laudari *sup.* *num.* 49. & quotquot sentiunt, eâ clausulâ ignorantibus astringi, atque expressim Tusch. *lit. A. conclus.* 562. *num.* 1.

56 Ex quo, & aliis jam prælibatis apparet, quænam differentia in rescriptis avocatoriis versetur; etenim quoties avocatio ad preces cujusque forma ordinaria expeditur, judex inferior etiam illius confcius jure procedit, quoad sibi præsentetur, Tusch. *ubi proxime, num.* 3. Lancellot. de *attentat.* *cap.* 10. *num.* 33. 34. & *infra, num.* 58. Sed si adjiciatur decretum irritans, etiam ignari judicis ligantur manus, secundum tradita *sup.* *num.* 42. & 43. Præterea cum clausula, *Motu proprio*, inseritur, notitia undecunque habita nocet processui postea confecto, ut pronuper adnotatur numero proximo. An avocatio valeat post causam instructam, docet Lancellot. *sup.* *num.* 16. cum *seqq.* Tusch. *lit. A.* *concl.* 561. *num.* 5. ubi quod non tenet, nisi derogetur regula.

57 Sed quæri poterit opportunè, si forte avocatorium concedatur rescriptum cum clausula, *Motu proprio*, ad partis supplicationem, cujus mentio in literis fiat, ut contingere solet, Constant. Roger de *legis potent.* *part.* 3. *num.* 62. Petr. And. Gamban. de *author. legat. de later.* *lib.* 3. *num.* 61. an tunc sufficiat notitia aliunde quæsitæ, vel intimatio desideretur, ut inferior nulliter ulterius progrediatur? Et cum eisdem Interpretibus responderetur, non impediri effectus præfatæ clausulæ; eo quòd preces intenterint litigantis. Sic, intimato rescripto, acta omnia corruent à die, qua avocatio ad aures judicantis undecunque pervenit.

Verf. Quarta conclusio.

58 Avocatio causæ expressa, vel tacita ad Partis supplicationem non impedit inferioris jurisdictionem, nisi illi intimeretur rescriptum; ideo quanquam aliunde notitiam avocationis habeat, validè interim procedit. Barbosa late *collectan.* ad *cap.* *Audita, num.* 3. de *rescrit. spoliat.* Lancellot. *d. cap.* 10. *num.* 33. & *limit.* 30. *num.* 40. Villalob. *Arar. commun. opinion.* *lit. A.* *num.* 272. Tusch. *d. concl.* 562. *num.* 3. faciunt prænotata *sub.* n. 43. At apud Curiam indistinctè observatur, ut quicquid post avocationem inferior egerit, irritum habeatur, ut testatur Lancellot. *dict.* *cap.* 10. *num.* 35.

Verf. Quinta conclusio.

59 Delegatus Principis ad causam, etsi agnoscat alij postea commissam non tenetur superferre, sed validè ad ulteriora progreditur, usquequod rescriptum sibi notum fiat. Barbosa cum aliis *ubi proxime.*

60 Similiter Proreges, Provinciarum Præsides, & alij Magistratus, quibus jurisdictione ordinaria conceditur, etsi sibi constet successorem à Principe electum, suo munere fungi non desi-

nunt usque ad eventum, actualemque possessionem subrogati, ut plenè, præmissa disputatione resolvit Solorz. de *jur. Indiar. rom.* 2. *lib.* 4. *cap.* 11. & *Politic.* *lib.* 5. *cap.* 14. qui jurat, & DD. refert: quod obiter & D. Covar. attigit. *sup.* hoc *cap.* *num.* 7. *vers.* Secunda *conclusio, post medium.*

SUMMARIUM.

- 1 Judices sibi invicem auxilium impartiri tenentur.
- 2 Judex Ecclesiasticus prohibetur procedere ad executionem contra laicos, sed debet auxilium secularis brachij implorare, & num. 11.
- 3 An delegatus, vel executor Ecclesiasticus auxilium exigere valeat, & num. 4.
- 4 Utrum Ecclesiasticus priusquam auxilium postulet, uti censuris teneatur.
- 5 Judex laicus non permittitur propria autoritate exequi sententiam in Clericum, sed Ecclesiastico remittit executionem.
- 6 Ecclesiasticus potest compellere censuris judicem laicum, ut auxilium exhibeat.
- 7 Ecclesiastico denegante auxilium in Clericos, recurretur ad Metropolitanum, ut ipsum compellat.
- 8 Regulariter ut auxilium judex impartiat, opus est ut sibi de justificatione sententiæ constet ex actis.
- 9 Judex laicus censuris affectus ob auxilium denegatum, quo remedio sit usus.
- 10 Laicus captus per Judicem laicum ad requisitionem Ecclesiasticam, quo in carcere custodiendus.
- 11 Num valeat consuetudo, ut Ecclesiasticus per se procedat ad executionem in laicos.
- 12 Judex Ecclesiasticus in criminalibus an reos laicos propria autoritate capere valeat, & num. 16.
- 13 Nequit laicum criminis reum, si civiliter tantum agatur, per se capere.
- 14 Capit propria autoritate Clericos sibi subditos.
- 15 Postulat auxilium in Clericos resistentes.
- 16 An possit Episcopus armatam familiam habere.
- 17 Laicus Judex per alium monitus requisitoris literis exequi tenetur.
- 18 Contrahens si reperitur in loco contractus, ibi convenitur: quod ampliatur, num. 28.
- 19 Judex contractus loci quid decernere valeat in debitorem absentem, & num. 25.
- 20 De primo, & secundo decreto, ac de ejus effectibus remissive.
- 21 Intellectus ad caput Romana, §. Contrahentes, de for. comp. remissive.
- 22 Regulariter debitor ex contractu non remittitur ad locum judicij.
- 23 Remittitur administrator ad locum administrationis, ut rationes reddat.
- 24 In loco destinate solutionis forum sortitur promissor.
- 25 Declaratur hoc, & num. 31.
- 26 Renunciatio fori privilegio uti non potest privilegio ejus, quod jure communi sibi competit.
- 27 Clericus nequit, nisi de licentia Episcopi, suo foro expressè renuntiare.
- 28 Potest tacite contrahens in diocesi non sua.
- 29 Jurans comparere in loco contractus, aut solutionis, etiam absens poterit ibi conveniri.
- 30 Secus cum absque juramento id promisit in loco contractus.
- 31 Utrum promittens comparere in loco solutionis, ibi absens jure conveniatur.
- 32 Quid si spondeat certo die, & loco solvere.